

Verkiezingen 2024

Gemeentelijke uitvoerende mandataris: communicatie tijdens de verkiezingsperiode
Als de lokale uitvoerende mandataris kandidaat is voor een verkiezing:
twee soorten wetgeving van toepassing

Wetgeving betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven	Wetgeving betreffende de controle op de communicatie
Toepasselijke teksten:	Toepasselijke teksten:
<p>- Wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen</p> <p>- Wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement</p> <p>- Wet van 19 mei 1994 tot regeling van de verkiezingscampagne en tot beperking en aangifte van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement, het Waals Parlement, het Brussels Hoofdstedelijk Parlement en het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap, alsmede tot vaststelling van de toetsingsnorm inzake officiële mededelingen van de overheid</p> <p>- Wet van 7 juli 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de provincieraden en de gemeenteraden, de districtsraden en voor de rechtstreekse verkiezing van de raden voor maatschappelijk welzijn</p>	<p>- Ordonnantie van 12 juli 2012 betreffende de controle van de mededelingen en de imagobevordering van de plaatselijke overheden tijdens de verkiezingsperiode</p> <p>- Omzendbrief van 26 juli 2012 betreffende de toepassing van de ordonnantie van 12 juli 2012</p>

Op wie heeft dit betrekking?	Op wie heeft dit betrekking?
<ul style="list-style-type: none">- politieke partijen- lijsten- kandidaten	<ul style="list-style-type: none">- burgemeesters- schepenen- OCMW-voorzitters <p><u>Ongeacht ze al dan niet kandidaat zijn bij de verkiezing die de sperperiode heeft doen ingaan (het gaat niet noodzakelijk om gemeenteraadsverkiezingen, zie hieronder).</u></p>
Wat? (Waarover gaat het?)	Wat? (Waarover gaat het?)
<p>Het is voor politieke partijen en voor kandidaten verboden:</p> <ul style="list-style-type: none">- het door de wetgeving vastgelegde maximumbedrag voor verkiezingsuitgaven te overschrijden;- gebruik te maken van bepaalde praktijken voor verkiezingspropaganda (bv. het verkopen of uitdelen van geschenken of gadgets, commerciële telefooncampagnes); <p>Verplichting de gedane uitgaven aan te geven.</p> <p>De bedoelde uitgaven voor verkiezingspropaganda worden niet door de overheid gefinancierd, maar in principe met privékapitaal. Het gaat om uitgaven door de kandidaten zelf of door de partijen.</p>	<p>Het is voor de betrokken personen verboden om bepaalde soorten communicatie te verrichten die als verkiezingspropaganda worden beschouwd, als die communicatie voldoet aan de volgende drie cumulatieve voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none">1. De mededeling, de informatiecampagne of het evenement is niet verplicht op grond van een wettelijke of reglementaire bepaling.2. De mededeling, de informatiecampagne of het evenement wordt rechtstreeks of onrechtstreeks gefinancierd met publieke middelen. <p>Evenementen of communicaties die niet met overheidsmiddelen worden gesubsidieerd worden geregeld door de wetgeving op de verkiezingsuitgaven en worden op basis van de aard ervan al dan niet beschouwd als verkiezingsuitgaven (zie hiernaast).</p>

<p>De wet is niet bedoeld om communicatie te reglementeren die op het gemeentelijke niveau met overheidsgeld wordt gevoerd.</p> <p>Voor de federale, gewestelijke, Europese en gemeenteraadsverkiezingen (of eender welke verkiezing) valt het volgende onder verkiezingspropaganda: alle uitgaven en alle financiële verbintenissen betreffende mondelinge, schriftelijke, audio- en visuele boodschappen die bedoeld zijn om het resultaat van een politieke partij en haar kandidaten gunstig te beïnvloeden en die naargelang het geval worden verspreid tijdens de vier maanden voorafgaand aan de verkiezingen.</p>	<p>3. De mededeling, de informatiecampagne of het evenement bevordert het persoonlijk imago van een of meerdere leden van het college van burgemeester en schepenen, de OCMW-voorzitter of hun politieke partij.</p>
<p>Wanneer?</p>	<p>Wanneer?</p>
<p>De sperperiode varieert afhankelijk van de verkiezing waarover het gaat. In 2024 zijn de regels voor twee opeenvolgende periodes van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none">- voor de gelijktijdige verkiezingen van 9 juni 2024 zijn de regels van toepassing vanaf de 4e maand voorafgaand aan de verkiezingen, dus vanaf 9 februari tot en met 9 juni;- voor de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024 zijn ze van toepassing vanaf de 3e maand voorafgaand aan de verkiezingen, vanaf 13 juli tot en met 13 oktober.	<p>De beperkingen op het vlak van communicatie gelden vanaf de 95e dag vóór elke verkiezing:</p> <ul style="list-style-type: none">- voor de gelijktijdige verkiezingen van 9 juni 2024 zijn de regels van toepassing vanaf 6 maart tot en met 9 juni;- voor de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober 2024 zijn de beperkingen van toepassing vanaf 10 juli tot en met 13 oktober.

Gevolgen	Gevolgen
<p>De partijen, de lijsten, en kandidaten verbinden zich ertoe de door de wetgeving opgelegde beperkingen na te leven en hun verkiezingsuitgaven aan te geven aan de hand van formulieren die beschikbaar zijn op de verkiezingswebsite (gemeenteraadsverkiezingen) of via een elektronisch platform (federale, gewestelijke of Europese verkiezingen).</p>	<p>Bepaalde handelingen worden de facto verondersteld het persoonlijke imago van de betrokken personen te promoten:</p> <ul style="list-style-type: none">- De vermelding van de naam, met uitzondering van het gebruik van de titel van de functie, of het gebruik van een afbeelding in een mededeling of een informatiecampagne, ongeacht welke vorm, die niet-nominatief gericht is tot een ruim publiek waarbij de boodschap die wordt gegeven niet uitsluitend objectieve informatie bevat, maar de realisaties en acties van de betrokken persoon of andere mandatarissen van dezelfde politieke partij in het bestuur van de gemeentelijke instelling positief belicht.- Al dan niet terugkerende evenementen die worden georganiseerd op het initiatief van één lid of meerdere leden van de plaatselijke overheid en waarbij gebruik van de naam of de afbeelding van de betrokkene(n) in het voetlicht geplaatst wordt. Een uitzondering hierop vormt de titel van de functie.- De publicatie in het officiële gemeenteblad van meer dan één artikel over of ondertekend door hetzelfde lid van de hierboven vermelde plaatselijke overheid, of van meer dan één foto van eenzelfde lid van dezelfde plaatselijke overheid per nummer.

Voorbeelden van verboden gedrag tijdens de sperperiode	Voorbeelden van verboden communicatie tijdens de sperperiode
<p>Politieke partijen, lijsten en kandidaten alsook derden die propaganda willen maken voor politieke partijen, lijsten of kandidaten:</p> <p>1° mogen geen gebruik maken van commerciële reclameborden of affiches;</p> <p>2° mogen geen gebruik maken van niet-commerciële reclameborden of affiches groter dan 4 m²;</p> <p>3° mogen geen gadgets verkopen noch gadgets of geschenken uitdelen, op welke wijze dan ook (...);</p> <p>4° mogen geen commerciële telefooncampagnes voeren;</p> <p>5° mogen geen commerciële reclamespots verspreiden op radio, televisie en in bioscoopzalen.</p>	<p>- een mailing via de post naar alle inwoners over het eindresultaat van de uittredende meerderheid die de acties van het college van burgemeester en schepenen belicht</p> <p>- een informatiecampagne in de vorm van een openbare bekendmaking van een nieuwe gemeentelijke dienst met daarin een afbeelding (of een portret) van de schepenen die het initiatief nam voor deze nieuwe dienst</p> <p>- niet-verplichte informatie aan het publiek met daarin de naam of voornaam van een mandataris of diens afbeelding of portret (al dan niet persoonlijk verstuurd)</p> <p>- de individuele communicatie van een mandataris over beslissingen of gebeurtenissen waartoe het college eerder heeft beslist</p> <p>- het versturen van persoonlijke uitnodigingen door de schepenen van cultuur en enkel door hem/haar ondertekend, met daarin reclame voor een nieuwe activiteit van het gemeentelijk cultureel centrum</p>

Voorbeelden van toegestaan gedrag tijdens de sperperiode	Voorbeelden van toegestane communicatie tijdens de sperperiode
<p>De wetten op de verkiezingsuitgaven voorzien in bepaalde uitzonderingen: bepaalde uitgaven worden niet beschouwd als verkiezingspropaganda en worden dus niet meegerekend in de maximumbedragen waarvan hierboven sprake:</p> <p>Onder meer de volgende uitgaven worden niet beschouwd als uitgaven voor verkiezingspropaganda:</p> <ul style="list-style-type: none">- de publicatie in een dagblad of tijdschrift van achtergrondartikelen, op voorwaarde dat deze publicatie tot stand komt op dezelfde manier en volgens dezelfde regels als buiten de verkiezingsperiode, zonder betaling, vergoeding of belofte van betaling of vergoeding, dat het niet gaat om een dagblad of tijdschrift dat gemaakt is voor of met het oog op de verkiezingen, en dat de verspreiding en de frequentie van de publicatie dezelfde zijn als buiten de verkiezingsperiode;- de kosten van periodieke evenementen, op voorwaarde dat die:<ul style="list-style-type: none">- geen zuiver verkiezingsdoel hebben;- van regelmatige en terugkerende aard zijn, en dezelfde organisatorische kenmerken hebben, uitgaven voor het aanmaken, aanpassen en beheren van internettoepassingen,	<ul style="list-style-type: none">- communicatie waarin enkel de titel van de functie gebruikt wordt, zonder vermelding van naam of voornaam en zonder portret van de mandataris;- het promoten van een al dan niet terugkerend evenement dat rechtstreeks of onrechtstreeks gefinancierd wordt met overheidsgeld, waarbij alleen de titel van de functie wordt gebruikt;- de publicatie van maximaal één artikel en een foto (of portret) per nummer van het gemeenteblad ...

op voorwaarde dat dit op dezelfde manier en volgens dezelfde regels gebeurt als buiten de sperperiode, enz.	
Sancties	Sancties
<p>Voor de gemeenteraadsverkiezingen:</p> <p>Wanneer een politieke partij haar verkiezingsuitgaven niet heeft ingediend, of bij een inbreuk op de hierboven vermelde verboden gedragingen, of wanneer het maximaal toegelaten uitgavenbedrag wordt overschreden en deze feiten toe te schrijven zijn aan de politieke partij, verliest de betrokken politieke partij gedurende de daaropvolgende periode, die minstens één en hoogstens vier maanden zal duren, het recht op de dotatie waarin artikel 15 van de wet van 4 juli 1989 (artikel 11 van de wet van 7 juli 1994) voorziet.</p> <p>Als kandidaten de wet betreffende uitgaven voor de gemeenteraadsverkiezingen niet naleven:</p> <p>1° terechtwijzing; 2° blaam; 3° inhouding op de presentiegelden die ze ontvangen als gemeenteraadslid, ten belope van een bedrag van 40% bruto voor minstens drie maanden en hoogstens een jaar of, in voorkomend geval, verhoudingsgewijze inhouding op de wedde van de</p>	<p>In geval van niet-naleving van de verbodsbepalingen van de ordonnantie tijdens de twee vastgestelde periodes wordt de uitgave gelinkt aan de strafbare communicatie aangerekend op het uitgavenquotum voor de verkiezingen van de kandidaat-mandataris (op basis van de door bovenvermelde wet van 7 juli 1994 bepaalde maxima) voor de gemeenteraadsverkiezing die volgt op de periode waarin de overtreding op de communicatie is begaan. (art. 5 van de ordonnantie)</p>

burgemeester, schepen of voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn; 4° schorsing van het mandaat voor een duur van één week tot drie maanden; 5° verlies van het mandaat. (Nieuw Brussels Gemeentelijk Kieswetboek, artikel 116)	
---	--